

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА**

Факультет економічний
Кафедра безпеки інформації та бізнес-комунікацій

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри
безпеки інформації та бізнес-комунікацій
Львівського національного університету
імені Івана Франка
Протокол №1 від «30» серпня 2022 року

Завідувачка кафедри
проф. Марія ХМЕЛЯРЧУК

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Поведінкова економіка»,
що викладається в межах ОПП
«Економіка та безпека інформації»
другого магістерського рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 051 Економіка**

Львів 2022

Назва дисципліни	Поведінкова економіка
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра	Економічний факультет, кафедра безпеки інформації та бізнес-комунікацій
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність – 051 Економіка
Викладач дисципліни	Пухир Світлана Тимофіївна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри безпеки інформації та бізнес-комунікацій
Контактна інформація викладача	svitlana.pukhyr@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліни відбуваються	Консультації в день проведення практичних занять за попередньою домовленістю.
Сторінка дисципліни	
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Поведінкова економіка» є нормативною дисципліною із спеціальності 051 Економіка для освітньої програми «Економіка та безпека інформації», яка викладається в 1-му семестрі (1-й рік підготовки) в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Поведінкова економіка» розроблена таким чином, щоб здобувач оволодів теорією та методологією ПЕ, знав об'єктивні причини, що зумовлюють її необхідність, цілі, принципи та результати її застосування, а також сформувала розуміння її як нового наукового напрямку економічної думки, зокрема основних причин нераціональності людської поведінки.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення нормативної навчальної дисципліни «Поведінкова економіка» (ПЕ) є формування у здобувачів знань теорії та практики поведінкової економіки, комплексного розуміння поведінкових засад прийняття рішень економічними суб'єктами, а також уміння прогнозувати поведінку економічних суб'єктів у залежності від кон'юнктури ринку, очікувань та внутрішніх психологічних настанов; визначати оптимальну стратегію економічної поведінки за наявності контрагентів із врахуванням

	<p>принципів кооперації і «чесної гри».</p> <p>Завданнями вивчення дисципліни «Поведінкова економіка» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміння сутності та особливостей ПЕ – нового наукового напрямку економічної теорії; – оволодіння методологією поведінкової економічної теорії; – вивчення ПЕ в контексті концепцій поведінки людини та особистості; – вивчення основних напрямів розвитку ПЕ: теорії перспектив, поведінкової теорії ігор, поведінкової теорії фірми, поведінкової теорії фінансів, теорію аукціонів.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Длугопольський О. Експериментальна та поведінкова економіка: від Вернона Сміта до Даніеля Канемана / О. Длугопольський, Ю. Івашук // Вісник ТНЕУ. - 2014. - №1, - С.180 – 193. 2. Івашук Ю.П. Поведінкова та експериментальна економіка: навч. посіб. / Ю.П.Івашук. – Тернопіль: Осадца Ю.В. - 2017. – 120 с. 3. Талер Річард. Поведінкова економіка. Як емоції впливають на економічні рішення / пер. з англ. Світлана Крикуненко. К.: Наш формат, 2018. 464 с. 4. Ілляшенко І. Поведінкові фінанси: історичний огляд і основні засади / І. Ілляшенко //Вісник Національного Банку України., 2017.–Березень.- С. 30 – 57. 5. Канеман Д. Рациональный выбор, ценности и фреймы / Д. Канеман, А. Тверски // Психологический журнал. – 2003. – Т.24, №4. – С. 31 – 42. 6. Кривий В.І. Передумови виникнення поведінкової економіки / В.І. Кривий // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2016. – Вип. 18.Ч. 1. С. 12 – 16. 7. Пухир С.Т. Принципова відмінність поведінкової економічної теорії. Соціально-економічні аспекти розвитку суспільства: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 7 серпня 2020 р.). Одеса: Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2020. С. 11-12.

8. Пухир Світлана. Новий формат теорії аукціонів. Інтеграція України в європейський і світовий фінансовий простір : збірник тез XVI Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 20 травня 2021 року). Львів: Університет банківської справи, 2021. С.43-45

9. Поведінкова та експериментальна економіка. URL:

<http://dspace.tneu.edu.ua/retrieve/51563/2%D0%B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>.

10. Рокоча В.В. Поведінкова економіка як теоретична основа аналізу світогосподарських процесів / В.В. Рокоча. – Київ: Університет економіки та права «Крок», 2015. – С. 55 – 68.

11. Шаманська Н. Теорія поведінкових фінансів: генезис та еволюція / Н. Шаманська, О. Шаманська // Світ фінансів. – 2015. - №1. – С. 173 – 184.

12. Берн Е. Вступ до психіатрії та психоаналізу. Просто про складне / Ерік Берн; пер. з англ. О.Оксевич. Харків. Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2022. 416 с.

13. Клейман П. Психологія 101: факти, теорія, статистика, тести й таке інше! / Пол Клейман; пер. з англійської Ю. Кузьменко. Харків: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2022. 240 с.

14. Мерфі Д. Сила підсвідомості. Як спосіб мислення змінює життя / Джозеф Мерфі; пер. з англ. С. Вакуленка. Харків. Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2022. 287 с.

Інформаційні ресурси

Інтернет-джерела:

1. Верховна Рада України – www.rada.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua
3. Міністерство економіки України – www.me.gov.ua
4. Міністерство фінансів України – www.minfin.gov.ua
5. Міністерство розвитку громад та територій України – www.minregion.gov.ua
6. Національний банк України – www.bank.gov.ua

	<p>7. Державна служба статистики України – www.ukrstat.gov.ua</p> <p>8. Антимонопольний комітет України – www.amc.gov.ua</p> <p>9. Державна служба зайнятості України – www.dcz.gov.ua</p> <p>10. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського – www.nbuv.gov.ua</p> <p>11. Наукова бібліотека НаУКМА – www.librari.ukma.kiev.ua</p> <p>12. Інститут економіки та прогнозування НАН України – www.ief.org.ua</p>
Обсяг курсу	Загальний обсяг 120 год, з них аудиторних занять – 16 год лекцій, 16 год – семінарських занять, та 88 год – самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Здобувач повинен знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро-, мезо-, макро- та мегаекономіки.</p> <p>Здобувач повинен вміти використовувати аналітичний та методичний інструментарій для розуміння логіки прийняття господарчих рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).</p> <p>Здобувач повинен пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.</p> <p>Здобувач повинен застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>Здобувач має розуміти та планувати можливості особистого професійного розвитку.</p> <p>Здобувач повинен виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах.</p> <p>Здобувач повинен демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.</p> <p>Здобувач повинен аналізувати і прогнозувати вплив економічних чинників на стан бізнес-середовища та інноваційного розвитку</p>

	підприємства.												
Ключові слова	Поведінкова економіка, нераціональність, ризик, невизначеність, теорія перспектив, обмежена раціональність, когнітивний, психоаналітичний, гуманістичний, психодинамічний, особистість, поведінкові фінанси, стадна поведінка, ефект натовпу.												
Формат курсу	Очний												
	Проведення лекцій в режимі онлайн (ZOOM), семінарських занять та консультацій для кращого розуміння тем – офлайн.												
Структура навчальної дисципліни													
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	усього	У тому числі					усього	У тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1													
Теоретико-методологічні основи поведінкової економіки.													
Тема 1. Походження і джерела формування поведінкової економіки.	15	2	2	-	-	11	14	1	1	-	-	12	
Тема 2. Методологія поведінкової економічної теорії.	15	2	2	-	-	11	14	1	1	-	-	12	
Разом за змістовим модулем 1	30	4	4	-	-	22	28	2	2	-	-	24	
Змістовий модуль 2													
Розвиток поведінкової економіки як концепції поведінки людини і особистості.													
Тема 3. Особистість в психології і економіці. Поведінкова теорія особистості.	15	2	2	-	-	11	14	1	1	-	-	12	
Тема 4. Поведінка споживача: теорія очікуваної корисності і «троянського навчання». Поведінкова теорія споживання.	15	2	2	-	-	11	16	1	1	-	-	14	
Разом за змістовим модулем 2	30	4	4	-	-	22	30	2	2	-	-	26	
Змістовий модуль 3													
Основні напрями розвитку поведінкової економіки.													
Тема 5. Вибір в умовах ризику і невизначеності: теорія перспектив Д. Канемана і А. Тверські.	15	2	2	-	-	11	16	1	1	-	-	14	
Тема 6. Поведінкова теорія ігор.	15	2	2	-	-	11	14	1	1	-	-	12	

Тема 7. Поведінкова теорія фірми.	15	2	2	-	-	11	14	1	1	-	-	12
Тема 8. Поведінкові фінанси і теорія аукціонів.	15	2	2	-	-	11	16	1	1	-	-	14
Разом за змістовим модулем 3	60	8	8	-	-	44	60	4	4	-	-	52
Усього годин	120	16	16	-	-	88	120	8	8	-	-	104
Модуль 2												
Індивідуальне науково-дослідне завдання	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Всього годин	120	16	16	-	-	88	120	8	8	-	-	104
Підсумковий контроль, форма	Письмовий екзамен											
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з «Економічної теорії», «Макроекономіки», «Інституційної економіки», «Фінансів», «Психологію» достатні для сприйняття категоріального апарату дисципліни «Поведінкова економіка»											
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу	<p>Проблемні лекції, лекції-дискусії з використанням мультимедійного обладнання.</p> <p>Семінарські заняття (навчальні дискусії, презентації, розв'язок ситуаційних вправ (кейсів).</p> <p>Самостійне навчання (індивідуальна робота). Лекції надають здобувачам основний теоретичний матеріал з питань поведінкової економіки, зокрема, особистості в психології і економіці, теорії очікуваної корисності, вибору в умовах ризику і невизначеності, сучасних підходів до моделі динамічної конкуренції, поведінкової теорії фірми, поведінкових фінансів, що є основою для самостійного навчання, а також сприяють розвитку у здобувачів вищої освіти здатності до узагальнення та критичного мислення на основі участі в дискусіях. Лекції доповнюються практичними заняттями, що надають здобувачам вищої освіти можливість застосовувати теоретичні знання на реальних прикладах. Семінарські заняття сконструйовані із застосуванням методів практико-орієнтованого навчання та передбачають розв'язок здобувачами вищої освіти кейсів на</p>											

	<p>основі можливих реальних ситуацій. Самостійне навчання сприяє підготовці до лекцій, практичних занять, індивідуальні роботи та роботи в групах для підготовки презентацій, що будуть представлені іншим групам, а також для виконання індивідуальних і групових ситуаційних вправ.</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.</p>
<p>Критерії оцінювання</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> – практичні заняття: 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50 балів. – контрольні заміри (екзамен): 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50 балів. Студент з даної дисципліни пише 2 модулі (за один модуль студент може набрати максимально 10 балів). <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100 балів.</p> <p>Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти можуть виконувати індивідуальне письмове завдання (реферат).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про</p>

	<p>неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.</p>
Питання до екзамену	Перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань (екзамену) наводиться під час консультації до екзамену.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу надається по завершенні курсу.